

**Sermones: Petri Hieremie Panormitani ex Sicilia: F.
co[n]uent[us] ordinis Predicatoru[m] bononiensiu[m]:
tam preclari q[uam] omnigene eruditio[n]is refertissimi.
omnibusq[ue] euangelica documenta ...**

Petrus <de Hieremia>

[Augsburg], 1514

VD16 P 1883

De causis ex quibus mors corporalis. sermone. ix.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70359)

De Peccato

ctu naturali lupū z etiā matrē ad vocem ei: sed puer nihil cognoscit. Itē bestie instinctu naturali discernūt cōuenientiā nature a discōueniētibz, s. herbas venenosas / z bonas. Itē aquā venenosā zc. Sic etiā de alijs vulneribz nature zc. Dic vt expedit. ¶ Tertia pena est iniūctio laboris corpalis: sicut habet Gen. ij. Maledicta terra in opere tuo: z comedes ex ea cū cū diebz vite tue spinas z tribulos germinabit: comedes herbas terre. In sudore vultus tui vesceris pane tuo. Nota qz deus sic fecit Adē: sicut facit cōfessor peccati quādo inūgit sibi pñiam zc. Nota male dīcta terra: nō maledixit dñs Adē sicut fecit Cain. qā ille ex malitia: sed Adā ex ignoziātia et fragilitate peccauit. Nota in sudore zc. Cū sudor fames / infirmitates z passibilitates / sunt pene originalis peccati. ¶ Quarta pena est afflictio partus. vñ dicit de? Euc. In dolore paries filios zc. Gen. ij. ¶ Quinta pena est subiectio vñ subdit. Et sub viri p̄tate eris. z h̄ fuit sibi iniūctum in penā: qz als fm naturam nō debuit eē subdita viro. In cui? figurā deus formauit mulierē non de pede viri: nec de capite viri: quā nō fuerat instituta mulier vt esset dñā viri: nec seruā: s. de latere viri vt eēt sociā et eq̄lis viro. h̄ notat Glo. xxxij. q. v. c. fi. Sed qz ipsa fuit causa peccati viri: z sic male vsa est paritate et equalitate illa, id in penā sui fuit subdita viro. s. subiectioe seruitutis: fm quā p̄tens dñs vñ sibi subdito ad sup̄p̄tū vtilitatē. Hac em̄ subiectione nō erat subdita mulier viro ante peccatū: qz talis subiectio fuit introducta post peccatū. Sed est alia subiectio economica: fm quā p̄s dñs vñ subiectis ad eoz bonoz: z illa subiectio fuisset ante peccatū: qz alioquin defuisset bonū ordinis in humana multitudine: siquidē p̄ alios sapiētores gubernati nō fuissent. Et ex tali subiectioe naturalit̄ mulier subiecta est viro: qz naturalit̄ in viro magis viger z abundat discretio rōnis: nec ineq̄litas hoīm excludit̄ per innocētie statuz. h̄ vult Tho. p. i. q. xci. ar. ij. z. q. xcvi. ar. ij. z. iij. et p̄ h̄ fuit subdita viro: qz p̄uilegiū meret̄ amittere / q̄ concessa sibi ab utitur p̄tate. xj. q. iij. p̄uilegiū. Cū nota

qz sicut cōfites nō facies pñiam a sacerdotē sibi iniūctam: peccat̄ sic mulier que nō vult esse subdita viro / sed dñari / peccat: qz facit cōtra penitentia sibi iniūctam a deo p̄pter demeritū peccati sui. Rogemus dñm zc. De alijs duabus penis dicit̄ dño concedente in proximo sermone.

De causis ex quibz procedit mors corporalis: et ideo nota Sermo ix.

Quasi a facie
Colubri zc. Prosequēdo ad huc scdm̄ articulū: sequit̄ predicat̄ re de duobz reliquis penis p̄t originalis q̄ supra tacite sunt in sermone. primo p̄cedenti. i. de pena mortis corporalis: z de vno mino p̄tationis iustitiae diuinalis: hoc mane dicemus de morte: z si r̄ps patietur de limbo pueroz aliquid tangā / vel in se quēt̄ sermone. Pro introductione z cōp̄tamento hui? materie querit̄ Cū z ex quibz causis p̄cedit mors corporalis: Et dicendū qz ex sex. quāz tres sunt rōnes theologice: z alie tres naturales. nā prima / quia z terra sunt rōnes theologice. scda vñ / terra z quarta sunt ratiōes p̄hice: alias propter beatitudinē eternalem.

Primo p̄pter iustitiā diuinalem. Secdo p̄pter cōpositionē naturalem. Tertio p̄pter distantia localem. Quarto p̄pter fructiōne diuinalem. Sexto p̄pter punitiōne iustitiae. ¶ Primo quidē p̄pter iustitiā diuinalem. i. impunitiōez peccati Adē / in quo omnes peccauerūt. De? em̄ p̄tulerat Adē / in morte / talitatem ex quodā dono spiritali: que erat effectus quidā iustitiae originalis: vt dictum est supra eo. ar. ser. j. parte. v. z sic ex gratia erat. Peccate autē Adā / fuit ei sublatū illud donū. z cōsequēter fuit effectus mortalis: id ē morte necessitati subiectus Gen. ij. In quacūqz die comederis ex eo: morte morieris. In pena h̄ hui? peccati Adē dicit̄ Rom. v. Per vñū hominē peccatus intrauit in mundū: z per peccatū mors: z sic mors a deo est punitiō: non autē p̄tentialit̄ intendēte. z sic cōcedit̄ dñs aucto

ritates in scriptura. **N**ā Eccl. ij. dicitur. **B**ona et mala vita: et mors pauperis et honestas a deo sunt. **N**ota mors ideo quod deus est auctor mali pene: ut dicitur supra. ar. j. f. m. d. v. d. causalitate peccati in introitu: mors autem est pena. ergo etc. **S**ū. j. Reg. ij. **D**ominus mortificat et vivificat etc. **I**tem Deu. xxxij. **E**go occidam et ego vivere faciam. **A**lia vero est auctoritas: quod videtur huic contraria. **S**ap. j. **D**eus mortem non fecit: ratio est: quod mors est punitio peccati: et sic nihil est. **E**t ideo non est a deo: quod intelligitur per se intentum: ut ponitur **T**ho. in. j. pre. q. clxx. ar. ij. **S**ecunda causa mortis: est compositio naturalis: et quantum ad hanc mortem est ex natura. **N**ā in corpore humano sunt quatuor elementa: ex quibus corpora componuntur. et ista quatuor elementa afficiuntur quatuor qualitatibus contrariis: scilicet frigidityte/caliditate/humiditate/siccitate. **E**t ideo ad modum quatuor inimicorum sunt in continua pugna et discordia: ex quorum discordia dissolvitur concordia armonia. **D**ea similitudinem de incarcerationis: quod nocte et die nituntur frangere carcere et fugere et ad propria loca redire. **S**ic igitur quatuor inimici corporis frangunt et destrunt ut ad loca propria revertantur: ut levitas vadant sursum/gravia vero deorsum. et ex hac causa mortis naturalis est homini. **D**e quo vide **T**ho. j. q. lxxxv. ar. vlt. et vide infra. ar. ij. sermoe. j. pre. ij. **T**ertia causa est prope distantia localis: eo quod multum distans a deo: et propter hanc distantiam sancti patres ex desiderio essendi cum deo appellabant se peregrinos et advenas super terram. ps. **H**eu me quia incolam. meus prolonga. est. **N**am licet deus sit ubique: iuxta illud. ps. **Q**uoties ibo a spiritu tuo: et quo a facie tua fugias: si al. in ce. tu. il. es: si descen. ad infer. ades. precipue tamen est in celo ubi residet per gloriam: sicut anima licet ubique sit in corpore: precipue tamen est in facie dei: dicitur **S**en. ij. **S**omnauit igitur deus hominem de limo terre: et inspirauit in faciem eius spiraculum vite. **N**ota in facie eius etc. **R**atio quare dicitur desola facie est: quod ibi relucet opus anime: quantum ad omnes sensus. sic deus etc. **I**tem ps. **A**d te leuaui oculos meos: quod habet in celis. **E**t huius signum est: quod quantum ad boves et cetera creature participant aliqd: leuaunt oculos in celum naturali instinctu: quod autem ipse deus: qui est in celo: est principium fontale omnis esse et in-

corruptionis. quanto magis creatura distat a deo: tanto est magis corruptibilis: sicut generabilia et corruptibilia que sunt sub celo: que autem magis appropinquat deo perpetuo solidantur. sicut patet de corporibus supercelestibus: que nulla alteratione mutantur: quod autem quantum ad multum in hac vita/multum distans a deo: et peregrinamur ab ipso: ideo sumus subiecti mortalitati et miserie. **Q**uarta ratio: propter deficiendum virtuale. **N**am virtus naturalis semper debilitatur in agendo. **H**umidum enim rationale consumit semper a calore naturali: nec posset habere vivere: nisi suppleret huic defectum per cibum corporalem. sicut est similitudo de canis dela olei sive lucerna accensa: in qua semper ignis consumit oleum/adeo quod extinguitur: nisi suppleret per oleum. et cetera. sic in proposito etc. **R**epletio autem cibi est necessaria adolestentibus usque ad. xxx. annum ad duo. **P**ro quidem ad restorationem deperdit. **S**ecundo ad augmentum sicut **T**ho. pre. j. q. lxxij. ar. iij. **S**ed postea solum ad restorationem deperdit quod restauratio ista non fit equaliter: quod in propositum: est cibum quem deperdit propter admixtionem contrarium vel extraneum. **I**tem paulatim virtus naturalis deficit: sicut ponitur sapientis exemplum de vino: cui semper admisceatur aqua: quod tamen fit aquosum: quod aqua inualescit et virtus vini debilitatur: et sicut hunc modum boves senescunt: quod multum sunt comestiones: et sic fit mixtio multum extranei: et est in eis defectus virtutis naturalis: que non potest extraneum conuereere et assimilare. **E**t propter hoc in senibus multe sunt superfluitates. **E**t ideo boves senescunt et naturaliter moriuntur. ideo dicit apostolus ad **H**eb. vij. **O**mnis que antiquatur et senescit prope interitum est. **Q**uinta ratio est propter frustrationem diuinalem. **D**eo enim ad hunc finem creatus est: ut deum cognosceret et cognoscendo diligeret et diligendo possideret. **I**tem vita eterna est finis vitam bovis: iuxta illud **I**oa. xx. **H**ec autem scriptura sunt: ut credatis quod Iesus est filius dei: et ut credentes vitam habeatis in nomine ipsius. et hinc est quod homo non faciat in vita presentem quantum ad bonis equalibus repleat. **N**unc enim aliqua res quietescit: nisi pueniat ad finem proprium. **E**t sic plura de nauis que non quietescit: donec pueniat ad portum. **I**tem lapis nunquam quietescit: donec sit in terra: aqua etiam semper nititur ad locum proprium puenire in mare. **I**tem sagitta

nunq̄ quietit donec sit insigno: sic gratia
 deo: lum / r leuia sursum. hui⁹ signū est: qz
 oēs res extra p̄mū locū corrupunt: s; in
 loco p̄mō p̄seruant: sicut aqua in fonte cō
 seruat: sed in vegere corrupit: sicut etiaz
 planta i terra p̄seruat: sed si euellat siccat.
 Hū locus p̄mū est causa cōseruatiōis lo
 cati: r hec ratio sumit a loco: sed p̄dicta lu
 mit a fine. finis aut̄ noster de⁹ est. Apoc.
 j. Ego sum alpha r o. p̄ncipiū r finis. iō
 nunq̄ mens nostra q̄scere nec beata esse
 potest: nisi pueniat ad deum per visionē
 r fructiōem. Aug. j. lib. p̄fel. Fecisti nos
 dñe ad te: r inquietū est cor nostrū donec
 requiescat in te. Et ideo nō satiat homo
 bonis sp̄alibus: ideo quanto plus habet
 tanto plus desiderat habere: r hoc est ma
 xima pena: qz homo semp comedat r sem
 per famelcat: semp bibat r semp sitiat. Et
 ratio est etiā alia: qz nunq̄ hō satiatur de
 rebus exteriorib; nisi res intrent in aiām.
 Da exemplū de pecunia posita in capsā q̄
 bene implet bursam vlt̄ capsam: sic r cib⁹
 bene implet corp⁹ siue stomachū in quez
 intrat: sed aiām nō: qz nō intrat in eam. iō
 zē. Prop̄ hoc d̄r dñs Joā. iij. Qui bibe
 rit ex hac aq̄ sitiet iter. Nota ex hac aq̄
 .i. cupiscencia bonoz sp̄aliū. qui autē bi
 berit ex aqua quas ego dabo ei. i. de fonte
 vite q̄ inebriant̄ electi in resurrectione non
 sitiet iter. i. nullū defectum vel angustia
 tē patiet. aiā q̄ donec est in mō isto ē va
 cua: cū igit̄ deus ita naturā ordinauerit:
 vt nihil sit vacuū in natura ad diuinā pro
 uidentia p̄tner animā vacuā replere: sed
 impleri non pōt nisi visione dei fruaf. p̄s.
 Satiabor: cū apparuerit gloria tua. Ad
 videndū autē deum hō non pōt puenire:
 ita vt in eternū sit beatus nisi p̄ mortem:
 iuxta illud. Quod dixit dominus moysi.
 Exod. xxxij. Non me videbit homo et vi
 uet. Ergo necessaria fuit mors p̄ter frui
 tōne diuinale: ideo dicebat apostolus ad
 Phil. j. Cupio dissolui r esse cum ch̄: isto.
 Ista tū ratio patet instantiā: quia in statu
 Innocentie homo fuisset translatus ad dei
 visionem sine morte corporali: ex quo vi
 detur qz mors corporalis nō sit necessaria
 simpliciter ad hoc vt homo fruaf deo nisi
 post peccatū. ¶ Sexta ratio est p̄ter pu
 nitionē iustitalem. Nam peccōes nō pos
 sunt congrue puniri nisi per mortē. Quō
 r iura ciuilia multis delictis imponit pe
 nam mortis. Diuina autē p̄uidencia ordi
 nauit: qz vt plurimū peccōes in hac vita
 non puniant. quinimo p̄sperant in malis
 suis. de quo mirās Hier. dicebat Iust⁹
 quidē tu es dñe si disputem tecum quare
 via impioz p̄speratur: r bene ē omnibus q̄
 puaricant r iniq̄ agūt: plarasti eos r radi
 cē miserūt p̄ficiūt r faciūt fructū. Hier.
 xij. Boni autē econtra in hoc mūdo aduer
 sitatib; molestant. r ido deus esset iustus
 si alibi non puniret iniustos r premiaret
 iustos. p̄ter hoc q̄ diuina p̄uidencia mot
 tē induxit: vt post mortē puniret iniustos.
 qñqz tū diuina iustitia in hac vita exarde
 scit aduersus iniustos mortē coz: orale pa
 riter r spirituale infendo. Nam p̄ter pec
 catū luxurie boies perierūt in diluuiō: qz
 sicut dicit ali⁹ magister historiāz. Herod
 dius in tū inualuit luxuria: qz mlieres su
 per gradiebant viros: p̄ter hoc dixit de⁹
 ad Noe: repleta est terra iniquitate a facie
 coz: r ego disperdam eos cū terra: penitet
 em me fecisse hominē: Gen. vij. Item: pro
 p̄ter peccatū contra naturā perdidit So
 domam r gomorrā. r super eas pluit ignē
 r sulphur vt pena tota respōderet culpe:
 quia in peccō illo est ardor r fetor. Itē ha
 betur in auren. vt nō luxu. contra naturā
 in prin. colls. vj. Item p̄ter peccatū sup
 bie r blasphemie: angelus dñi percussit cal
 stra assiriorū r occidit vna nocte centum
 octoginta dñqz milia viroz. ij. Reg. xij.
 Similit̄ de Herode Agrippa rege q̄ ves
 titus veste regia sedit p̄ tribunali r cōtra
 nabatur ad populū. Populus autē clama
 bat dei voces r nō hominū. Actu. xij. Et
 exhibebant ei honore deo debitum: et nō
 homini: r statim percussit euz angelus dñi
 eo qz nō dedisset honorem deo r p̄sump
 vermibus expirauit. sic habetur de pueris
 blasphemantib; siue deridentib; Helysai.
 iij. Reg. iij. Patet ergo qz fuit necessaria
 mors p̄ter punitionē peccōz. Ideo ap̄s.
 Statutū est hominib; semel mori et post
 hoc iudiciū. Heb. xij. Nota post hoc: quia
 iudiciū est post mortē: nō ante. ideo peccō
 bar dauid dicit. Exaltare q̄ iudicasterā
 redde retributiōez sup̄bis. Quisq̄ peccōes
 dñe vlt̄q̄ peccōes gloriabunt̄: estabunt̄ r

loquent iniquitate loquent omnes qui operant in iustitia etc. Et infra: quod non repellat dominus plebem suam: et hereditate suam non derelinquet quoad usque iustitia convertat se in iudicium. Ps. xciiij. Nota iustitia dei est spiritus hic et ibique: quod est ipse deus: sed iudicium est actus iusticie: et non est hic semper: sed post mortem: quod tunc iustitia dei convertitur in iudicium reddendo premerationem bonis et punitionem malis. Et sic patet: quare mors fuit a divina providentia ordinata. Sequitur videre de pena damni: quam infligit pena originalis: ubi nota quod per se originale minus puniuntur in alio mundo quam actuale mortale. Pro cuius declaratione sciendum: quod versus suspicium est: pena debet correspondere culpe: quod pro maiore vel minore culpa debet infligi maior vel minor pena: iuxta illud. Deut. xxv. Juxta mensuram delicti erit et plagarum modus. et 2. Poet. xvij. Quantum glificavit se in delictis tunc daret illi tormentum et lucrum. Culpa autem actualis mortalis pertinet duo. scilicet conversione ad creaturam et aversione ab incommutabili bono: sic et in inferno damnatorum est duplex pena. Una est pena sensus que consistit in gehena: in visione demonum: in remissione conscientie que vocat vermis: versus infra dicitur: cum de inferno ager. Et hic rñdet questionem ad creaturam. Dignus enim est ut qui in inferno damnatur: in creatura ordinare per creaturam. Unde Sap. xvij. creatura ei tibi factorum defuisset et ardeat in tormentum aduersus iniustos peccatores. Ignis sulphur et spiritus peccati. pars cal. eorum. Item Sap. v. Pugnabat ovis terrarum contra insensatos. Nam quia inordinante visus est creatura peccator: iustum est per creaturam puniri: quia per que quis peccat per hoc et torquetur. Sap. xj. Alia pena est privationis visionis divine essentie. et hec dicitur pena damni. iustum est enim ut qui auertit faciem suam. i. lumen rationis naturalis a deo: quod auertat faciem suam ab eo: et hec pena respōdet auersioni: et sicut in peccato mortali auersio est principalior: quod formaliter dat esse peccato: sic pena damni est principalior in inferno. in peccato autem originali non est conversio ad creaturam: sed solum auersio: et ideo non meretur versus pena. Et quia in inferno damnatorum est versus pena versus: ideo non meretur anima propter demeritum peccati originalis detrudi in infernum: sed portat ad limbum puerorum: ubi solum est pena damni sive pena sensus: nec de hac pena privationis sive damni dolent: sic non displicet rustico quod non habeat regnum francie: quod sibi non competit: sed filio regis displiceret. Nec obstat si dicatur quod pueri sunt creati ad beatitudinem consequendam: ergo non potest non dolere si careat: quia illud verum est de beatitudine que ex natura possunt consequi que consistit in contemplatione patrie cause. hanc autem penam damni Augustinus vocat ignem: sicut scribit ipse ad Petrum: et habet de conse. di. liij. Firmissime tene. non solum homines ratione videntes: verum etiam paruulos: qui sicut in vteris matris vident uere incipiunt et ibi moriantur: sive iam de matribus nati si sine sacramento baptismi quod datur in nomine patris et filii et spiritus sancti: de hoc seculo transierunt sempiterno igne puniendos: quod si per se proprie actionis non habeant: originalis tamen peccati damnationem carnali conceptione ex natiuitate traxerunt. hec ille. Nota sempiterno igne. Glo. j. pena damni: quod semper erit in tenebris: versus j. c. nulla. Concordat 2. bo. in. liij. sen. di. xxiij. q. ij. ar. j. ad primū. Et ideo pro talibus non sunt faciende elemosine: quod frustra fieret. Sed que rit 2. bo. i. liij. sen. di. lviij. q. j. ar. ij. ad. ij. Nunquid tales pueri non baptizati decedentes resurgunt in iudicio? Respondet quod sic: cum corporibus integris et erate. xxx. annorum: etiam si mortui fuerint in vtero matris: post tamen infusionem anime rationalis. Unde apostolus Ephe. iij. Omnes resurgemus in similitudinem etatis plenitudinis christi: sed non resurgunt ad gloriam: quod non habuerunt gratiam per baptismum: sed ad penam non sensus: que datur propter peccatum actuale: sed damni. et istud est generale in omnibus paruulis decedentibus ante usum rationis sine baptismum tam filios christianorum quam iudeorum et paganorum. non stabunt ergo ad dexteram christi in iudicio: nec ad sinistram. Dices tu ad quod resurgunt? Rñdeo. ad petendum vindictam de illis qui fuerunt causa quod non fuerunt baptizati: et clamabunt voce flebili dicentes. Iustissime iudex domine iesu christe vindictam petimus a te de nostris parentibus: qui fuerunt causa nostre damnationis: quod cum essemus in vtero male traxerunt matres

ritum peccati originalis detrudi in infernum: sed portat ad limbum puerorum: ubi solum est pena damni sive pena sensus: nec de hac pena privationis sive damni dolent: sic non displicet rustico quod non habeat regnum francie: quod sibi non competit: sed filio regis displiceret. Nec obstat si dicatur quod pueri sunt creati ad beatitudinem consequendam: ergo non potest non dolere si careat: quia illud verum est de beatitudine que ex natura possunt consequi que consistit in contemplatione patrie cause. hanc autem penam damni Augustinus vocat ignem: sicut scribit ipse ad Petrum: et habet de conse. di. liij. Firmissime tene. non solum homines ratione videntes: verum etiam paruulos: qui sicut in vteris matris vident uere incipiunt et ibi moriantur: sive iam de matribus nati si sine sacramento baptismi quod datur in nomine patris et filii et spiritus sancti: de hoc seculo transierunt sempiterno igne puniendos: quod si per se proprie actionis non habeant: originalis tamen peccati damnationem carnali conceptione ex natiuitate traxerunt. hec ille. Nota sempiterno igne. Glo. j. pena damni: quod semper erit in tenebris: versus j. c. nulla. Concordat 2. bo. in. liij. sen. di. xxiij. q. ij. ar. j. ad primū. Et ideo pro talibus non sunt faciende elemosine: quod frustra fieret. Sed que rit 2. bo. i. liij. sen. di. lviij. q. j. ar. ij. ad. ij. Nunquid tales pueri non baptizati decedentes resurgunt in iudicio? Respondet quod sic: cum corporibus integris et erate. xxx. annorum: etiam si mortui fuerint in vtero matris: post tamen infusionem anime rationalis. Unde apostolus Ephe. iij. Omnes resurgemus in similitudinem etatis plenitudinis christi: sed non resurgunt ad gloriam: quod non habuerunt gratiam per baptismum: sed ad penam non sensus: que datur propter peccatum actuale: sed damni. et istud est generale in omnibus paruulis decedentibus ante usum rationis sine baptismum tam filios christianorum quam iudeorum et paganorum. non stabunt ergo ad dexteram christi in iudicio: nec ad sinistram. Dices tu ad quod resurgunt? Rñdeo. ad petendum vindictam de illis qui fuerunt causa quod non fuerunt baptizati: et clamabunt voce flebili dicentes. Iustissime iudex domine iesu christe vindictam petimus a te de nostris parentibus: qui fuerunt causa nostre damnationis: quod cum essemus in vtero male traxerunt matres

De peccato

nostras verberando dando calces: fatigādo eas zc. a deo q̄ necati sumus in ytero. Aliqui alij dicēt. Iuste iudex vidēca nos de nostris matribus: que ppter eaz i discretione seu vanitate seu iniquitate nos necauerunt: scz nimis laborando/vel stringendo eaz indumēta/vel chorizādo/z priua uerunt nos tāto bono. Alij dicent. Iuste iudex: vindica nos de patribus z matribus/ q̄ cōtra voluntatē tuā luxuriauerūt z genuerunt nos/ z timētes verecundiā mūdi vel penam occiderūt nos in ytero patronādo matres grauitas. Hora de illa moniali/ q̄ fuit impregnata a quodā nobili siue cuiusdam ciuitatis/ mater autē illi? montalis requisita ab ea q̄ daret sibi portionē p̄abor su faciendo/ dedit ei portionē uenenatā/ vt z ipsa simul cū puerperio necaret/ z sic necata est zc. Alij clamabūt dicētes. Iuste iudex: vindica nos de medicis z aromataris/ q̄ consulerūt matribus nostris: vt acciperent medicinas p̄aboris siue fienda/ z sic matres deserrate genuerūt mortuos z sine baptismo zc. Alij querent vindictā d̄ māmonis ex quarū defectu pueri nascuntur mortui vel ignorauerunt scientiaz baptismi: z sic sine baptismo decesserūt: quia māmonē debent scire h̄mōi formam zc. Alij de sacerdotibus/ qui ignorātes formaz baptismi baptizauerunt eos zc. Et sic de singulis: dicit vt expedit. patz ergo ad quid tales pueri resurgunt in iudicio.

De remedijs peccati originalis. Sermo. x.

Quasi a facie

Quasi a facie scilicet de peccato originali restat predicare de remedijs institutis a deo ppter peccatum originale/ q̄ erit q̄rta consideratio. Salutel' p̄go maria zc. Pro introductione igit' fmōis/ q̄rit: nunquid sit institutū aliq̄d remediū p̄tra peccatum originale? Et dubius huius? q̄stionis p̄sistit in h̄ q̄ videt' p̄ma facte q̄ nō. Rō: qz puatio nō tollit nisi p̄ habitū p̄trartū: qz nihil tollit nisi a cōtrario: sic macula peccati mortalis: nō tollit nisi per gram q̄ p̄trartat ei. Peccatū autē originale est puatio quedā iustitie originalis: vt sup̄

dictū est. q̄ videt' q̄ nūq̄ tollat nisi p̄ iustitiā originale: sed iustitiā originalis nunq̄ reddet' aie: qz semp̄ remanet in anima vltice. Quarta illi? armonie/ in qua p̄sistebat originalis iustitia: ppter q̄d d̄ Beñ. viij. q̄. sen? z cogitatio hūani cordis prona sūt ad malum ab adoleſcētia sua: ergo zc. Pro huius q̄stionis solutiōe est notādū: qz peccatum originale z est culpa z est pena: in quatuor culpa peccati originale est in aia: sicut i subiecto: s̄ in quatuor est pena est i carne: vt notat Tho. j. ij. q. lxxij. ar. j. Peccatum enim originale nō dicit solū puationē originalis iustitie: qz h̄ habet potius rōnem pene q̄ culpę: sed dicit puationē h̄mōi: cū debito habēdi iustitiā originale. z fm h̄ habet rōnem culpę: qz h̄ ex suo defectu carz illo q̄d tenetur h̄re. z hoc fac ipsaz puationē originalis iustitie esse peccatum. Sic dicim? in peccato actu ali' mortali/ q̄d dicit puationē ordinis rationalis: nec tñ hoc solū facit esse peccatum/ nisi in illo q̄ rōnis ordinē sequi tenet: sicut sume oēs habētes vsū rōnis. Si autē nō tenet sequi ordinē rōnis: nō esset peccatum in ipso: sic patet in furiosis/ vel infantibus/ vel dementi entibus: vt in cle. Si furiosus. d̄ homicidioso: igit' p̄ remedia a diuina bonitate instituta/ tollit originale: in quatuor h̄z rōnem culpę/ nō tñ in quatuor est pena. Nā licet illa discrepantia armonie z puatio iustitie originalis remaneat: tñ tollit obligatio: qz prius tenebat h̄o habere iustitiā originale: z p̄sequenter tollit culpa: qz nemo culpabilis reputat' si careat aliq̄ re quā nō tenet h̄re: sic z dicimus in fili' de ignorantia q̄ est puatio scie: que interdū est peccatum mortale: vt notat Tho. j. ij. q. lxxvj. arti. ij. Et tñ quatuorq̄ h̄o agar p̄niam de omnibus peccatis suis: remanet tñ ignorantia: pur est puatio scie: nō tñ remanet negligētia fm quā ignorantia d̄: peccatum: vt no. Tho. j. ij. q. lxxvj. ar. ij. in r̄sōe ad quartū. Et hoc est q̄ dicit mag' in. ij. sen. z alij doc. theolo. qz peccatum originale tollit reatu: s̄ remanet actu sumpto remedio ipsi? Act' quidē peccatum originale est carētia iustitie originalis: h̄c autē remanet: s̄ tñ hec carētia nō reputat' culpa post sumptionem remedij: vt dicit. Contra h̄o peccatum actuale remanet reatu: sed transit actu ante penitentia zc. Patet ergo r̄sō ad q̄stiones zc. ¶ Videmus